

Bedömargruppens bedömningar

Lärosäte Lunds universitet	Huvudområde/examen Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet svenska	ID-nr A-2021-02-5061
Bedömning av utvalda bedömningsområden		
<p>Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet Förutsättningar Bedömning i den tidigare utvärderingen: <i>Inte tillfredställande</i> I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:</p> <p>"Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara inte tillfredsställande När det gäller personal och vetenskaplig samt professionsinriktad och pedagogisk miljö är idag allt för stor andel av lärarna i UVK-kurserna tidsbegränsat anställda. Bedömargruppen utgår ifrån att lärosätet kommer att åtgärda det nu när utbildningens sista två år genomförs av den första studentkullen. Många av lärarna har ämneslärarexamen vilket stärker den professionsinriktade kompetensen inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK). Bedömargruppen anser att antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga kompetens i litteraturvetenskap och språkvetenskap är adekvat, den professionsrelaterade kompetensen bedöms vara svagare och den svenskämnesdidaktiska kompetensen bedöms vara inte tillfredställande. Detta är lärosätet medvetet om och man arbetar på olika sätt för att tillgodose kraven. Exempelvis håller lärosätet på att bygga upp en ämnesdidaktisk forskningsmiljö med bland annat en planerad anställning av en professor i ämnesdidaktik. Lärosätet har inom UVK byggt upp forskningsmiljöer som lärarna ingår i. Många av dem har också ämneslärarexamen vilket bedömargruppen ser som ett steg mot en professionsinriktad miljö. För inriktningen svenska finns en vetenskaplig miljö med ett nära samband mellan forskning och utbildning, men den professionsinriktade miljön är svagare. Organisationen kring samverkan mellan utbildningens olika delar, ämne, ämnesdidaktik, UVK och VFU, framstår som oklar. Bedömargruppen rekommenderar att forskningen inom Språk- och litteraturcentrum stärker den ämnesdidaktiska kompetensen och att lärosätet rekryterar disputerade ämnesdidaktiker. Därtill föreslås att ett forum för samarbete skapas för att säkra att utbildningen uppfattas som en helhet av studenterna."</p> <p>Uppföljning av bedömningsområdet Förutsättningar Bedömning i uppföljningen: <i>Tillfredställande</i></p> <p>Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.</p> <p>Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.</p>		
Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat		

Datum
2021-06-15Reg.nr
411-00089-21**Bedömning i den tidigare utvärderingen: Inte tillfredställande**

I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

"Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara inte tillfredsställande.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Samtliga kurser i ämneslärarutbildningen i svenska är utformade specifikt för lärarstudenter, vilket gör att de kan anpassas till yrkesutövandet och till didaktiska frågor. Programmets kurser fokuserar på de ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, och fördjupning sker genomgående genom att disputerade lärare som är aktiva forskare, ofta med professorskompetens, undervisar och fördjupar olika frågor. Bedömargruppen anser att studenterna med stor sannolikhet kommer att kunna nå "fördjupade kunskaper" i slutet av utbildningen. Innehållet i flera kurser i svenska språket och litteraturvetenskap är tydligt, medan lärandemål, läraaktiviteter och examination av kurserna behöver tydliggöras ytterligare av lärosätet.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Vetenskapsteori och metodval berörs i princip i alla kurserna inom UVK. Bedömargruppen anser att detta är tillfredställande men vill peka på att det finns behov att också explicit inkludera undervisning om välkända analysmetoder. Eftersom UVK-kurs 8 ännu inte genomförts uppfattar bedömargruppen det som att självvärderingens beskrivningar utgår från den kurs som genomförts i samarbete med Högskolan i Kristianstad, och att Lunds universitets planerade kurser har liknande innehåll och genomförande. Relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet ingår i kursen *Utvärdering och utvecklingsarbete* (UVK 7). Inte heller denna kurs är genomförd men lärosätet ska enligt självvärderingen utveckla kursen som gavs i samarbete med Högskolan i Kristianstad vilken framstår som rimlig för ändamålet enligt bedömargruppen. För inriktningen svenska framgår dock inte hur relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen kommer att beaktas. Det beskrivs dock att samordningen mellan UVK och ämnesföreträdarna ska stärkas, och bedömargruppen ser här ett viktigt utvecklingsområde eftersom det ämnesspecifika avseende området teori och metod måste beaktas och behandlas av ämnesspecialister. Studenterna förbereds inför det självständiga arbetet genom olika svenskkurser, och lärosätet planerar för utformningen av handledning och examination, som genomförs av disputerade ämnesspecialister. Bedömargruppen ser positivt på dessa förberedelser självständiga arbetet. Trots vissa svagheter anser bedömargruppen att utbildningen i sin helhet möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls inom UVK men säkerställs inte inom inriktningen svenska. UVK bidrar till måluppfyllelse genom att lärosätet har visat på en progressionsplan med början i UVK 1 och framåt om hur detta mål ska uppfyllas och examineras. Detta framstår som rimligt för bedömargruppen men gruppen anser att lärosätet snarast behöver utveckla mer konkreta planer för hur denna fokusering ska realiseras. En ambition är att kursinnehåll generellt relateras till egna och andras erfarenheter av VFU och yrkesverksamhet, något som lärosätet vill utveckla ytterligare. Bedömargruppen anser att det är viktigt att lärosätet säkerställer att dessa planer och ambitioner blir verklighet när kurserna ges. Bedömargruppen gör bedömningen att UVK genom sin utformning och sitt genomförande kan skapa förutsättningar för måluppfyllelse, men kopplingen till svenskämnet framgår inte. I UVK ingår ämnesdidaktiska inslag som inte svenskämnesdidaktiker ansvarar för. Detta kan leda till att ämnesdidaktiken i svenska får ett otydligt innehåll för studenterna eftersom flera parter är involverade utan att ha kontakt eller samarbete med varandra. Dessutom äventyras i vissa delar anknytningen till den svenskämnesdidaktiska forskningen, liksom kopplingen mellan ämnet och

ämnesdidaktiken. I andra delar av självvärderingen redogör man dock för hur teoretiska studier i svenska genomgående kopplas till konkreta undervisningssituationer där planering, genomförande och utvärdering ingår. Inga självständiga arbeten har ännu skrivits, men i planerna ingår moment som rör detta mål. Sammantaget anser bedömargruppen att utbildningen har flera olika lärandeaktiviteter och examinationer som möjliggör måluppfyllelse. Dock blir progressionen otydlig till följd av svenskämnesdidaktikens relation till UVK. Det finns flera svagheter i utbildningen som tillsammans tyder på att måluppfyllelsen inte säkerställs och bedömargruppen understryker vikten av att lärosätet säkerställer att den specialiserade kompetensen också står för undervisningen i ämneslärarprogrammets respektive del.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Lärosätet behandlar och planerar att behandla didaktik i kursen UVK 3, Undervisningsämnen; mål, innehåll och arbetssätt, i UVK-kurs 5, Bedömning av kunskaper och betygsättning, och i de kommande kurserna UVK 7 och UVK 8 där studenterna ska planera och utvärdera ett didaktiskt utvecklingsprojekt. När det gäller metodik ser lärosätet att det med fördel hanteras av personer med ämneskompetens inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Examination sker genom seminarier kopplade till uppgifter inom VFU där studenten ska koppla didaktiken till sin praktik. Bedömargruppen ser det som en svaghet att inte studentens praktiska förmåga att tillämpa didaktiken ingår som en del i examinationen för detta mål. I underlagen framträdde en bild av att det är liten samordning mellan UVK-kurserna och ämnesdidaktikkurserna när det till exempel gäller didaktik- och metodikinslagen i utbildningen. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet ser över samordningen mellan UVK, ämnes- samt ämnesdidaktiska studier och VFU. Lärosätet gör varje termin en avvägning mellan ämneskunskaper och ämnesdidaktik. Svensk kurserna utformas för att studenterna ska möta situationer som kan överföras, med lämplig anpassning, till en tänkt undervisningssituation och bli underlag för didaktisk reflektion. Bedömargruppen ser positivt på detta sätt hålla både ämnesdidaktik och metodik levande under utbildningen.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls så till vida att utbildningen möjliggör måluppfyllelse men den säkerställs inte. Lärosätet pekar i självvärderingen ut flera kurser inom UVK som behandlar att planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning. De beskrivningar som ges av utbildningens inslag saknar dock konkretion och det ges inga exempel på vad man gör eller ska göra. Förklaring till detta är att samtliga UVK-kurserna ännu inte genomförts vid skrivandet av självvärderingen. Examensmålet behandlas huvudsakligen inom UVK men för inriktningen svenska ges ämnesrelaterade exempel som bidrar till måluppfyllelse när utbildningen är fullt utbyggd. Frågor av betydelse för varje elevs lärande berörs i olika kurser, till exempel i sociolingvistik. Bedömargruppen menar att de utvecklingsområden som lärosätet identifierar är viktiga för ämneslärarutbildningen i svenska. Bedömargruppen anser dock att lärosätet brister när det gäller att genom examination säkerställa studenternas förmåga att utveckla och genomföra undervisning, och anser att det är anmärkningsvärt att lärosätet inte inkluderar VFU i större omfattning för att säkerställa måluppfyllelse av detta mål. Bedömargruppens bedömning är att lärosätet behöver åtgärda detta, och att de planer som beskrivits inte är tillräckliga för att utbildningen ska kunna anses säkerställa måluppfyllelse.

Målet om att bedöma utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls. Lärosätet har visat att det finns planer för hur studenten ska utveckla förmåga att göra bedömningar utifrån relevanta målbeskrivningen. Hållbar utveckling finns ännu inte inskrivet i kursplanen och flera andra delar ingår i kurser som ännu inte givits inom utbildningen. Bedömargruppen utgår ifrån att lärosätet uppfyller de ambitioner som angivits.

Inom UVK beskrivs hur fler olika kurser kommer att beröra jämställdhetsperspektiv och bedömargruppen utgår återigen från att detta realiserats. Lärosätet anger vidare att kurslitteratur och

examination granskas ur jämställdhetsperspektiv. Jämställdhetsperspektivet ingår i olika svenskkurser, men det framgår inte hur det behandlas eftersom inga lärandemål, läraaktiviteter eller former för examination anges. Inte heller är det synligt i tydliga kursmål. Bedömargruppen vill här betona vikten av att jämställdhetsperspektivet synliggörs i kursmålen för att det inte ska bli beroende av vilken lärare som har kursen. Bedömargruppen bedömning är att lärosätet att beaktar ett jämställdhetsperspektiv i utbildningen men lärosätet rekommenderas att behandla perspektivet tydligare i de olika svenskkurserna.

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp, men åtgärder och återkoppling är inte tillfredsställande. Att kvalitetsarbete sker i utbildningen säkerställs genom ett programråd. Det finns fungerande processer på programnivå för kursutvärdering och återkoppling till programråd, institutioner och lärare. Men för bedömargruppen är det oklart hur lärosätet genomför åtgärder och återkopplar resultat av genomförda åtgärder till studenterna och relevanta intressenter för svenskläroarbete. Lärosätet gör helkursutvärderingar i enlighet med lärosätets riktlinjer, men på grund av en låg svarsfrekvens ger de inte den förväntade informationen. Kommande kursvärderingar kommer därför att inledas med en diskussion om kursmomenten, följd av en skriftlig utvärdering. Utvärderingar på delkursnivå ger mer omfattande information, och leder till att man identifierar fler utvecklingsområden. Man har idag stort fokus på att utveckla nya UVK-kurser och ger exempel på utvecklingsarbete som pågår. Utifrån självvärderingen och intervjuerna är bedömargruppen slutsats att det idag finns brist på samverkan mellan UVK, ämnesdidaktik och VFU som behöver uppmärksamhet så fort som det akuta utvecklingsarbetet inom UVK är avslutat.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Examinationsresultat följs upp och för de studenter som är i behov av det sätts olika stödjande åtgärder in. En del studenter avbryter sin utbildning tidigt, ofta efter de två första delkurserna.

Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att undersöka orsakerna till dessa avbrott.

Uppföljning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat

Bedömning i uppföljningen: *Tillfredsställande*

Lärosätets åtgärdsredovisning har kompletterats med uppgifter begärda av bedömargruppen angående en precisering av hur UVK-kursernas tematik konkretiseras under seminarier och hur det didaktiska perspektivet beaktas, kursplaner samt en redogörelse av relevanta delar av kvalitetsäkringscykeln. Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen och kompletterande underlag bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning i den tidigare utvärderingen: *Inte tillfredsställande*

I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppen yttrande:

"Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Studentperspektiv vara inte tillfredsställande.

Lärosätet uppfyller inte studentperspektivet på ett tillfredsställande sätt. Studenterna finns som väntat representerade i råd och styrelser. Det finns studeranderepresentation när det gäller att fastställa kursplaner/litteraturlistor och lärosätet genomföra olika typer av kursvärderingar, både inom och efter kurser. Dock anser bedömargruppen att lärosätet bör arbeta säkerställa studenternas engagemang

och höja svarsfrekvensen kursenkäterna. Bedömargruppen har inte genom underlagen kunnat fastslå att återkoppling sker till studenterna eller att de får medverka i kursutveckling. Studenterna har formella möjligheter att påverka men ett forum där studenterna kan påverka svenskläroarbilden specifikt vore önskvärt. Lärosätet beaktar dock de synpunkter på framtida kurser som studenterna framför i kursvärderingar. Bedömargruppen anser att det vore rimligt att studentperspektivet beaktades mer speciellt i uppbyggnadsskedet av svenskläroarbilden, och att man i högre grad beaktar studentperspektivet i de svenskurser som redan ges. Processerna för hur studenternas medverkan i kursutveckling säkerställs överlag, bör utvecklas.”

Uppföljning av bedömningsområdet Studentperspektiv**Bedömning i uppföljningen:** *Tillfredställande*

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bilaga 2

Lärosätets åtgärdsredovisning och komplettering

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå

Uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå - åtgärdsredovisning

Lärosäte: LUNDS UNIVERSITET

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet: Svenska

Bedömningsområde: Förutsättningar

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts. Relatera till ifylld och bilagd tabell över personal om relevant.

Bedömningsområdet Förutsättningar innehåller följande bedömningsgrunder:

Personal: Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga, professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Utbildningsmiljö: Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Lärosätets redogörelse:

För stor andel av lärarna i UVK-kurserna är tidsbegränsat anställda

När självvärderingen skrevs hade knappt hälften av utbildningen genomförts vilket avspeglades i de då gällande anställningsformerna för lärarna i UVK-kurserna. Bedömargruppens påpekande att en för stor andel av lärarna i UVK-kurserna hade tidsbegränsade anställningar är en adekvat bedömning utifrån en fullt utbyggd utbildning. I samband med att självvärderingen skickades in hösten 2018 var omfattningen i procent för verksamma lärare inom UVK-kurserna med visstidsanställning totalt 175 %. I takt med att utbildningen byggts ut har anställningsformerna stegvis åtgärdats enligt lärosätets planering.

I augusti 2019 tillsattes en tillsvidareanställd lektor i utbildningsvetenskap på 100 % och en tillsvidareanställd adjunktur på 50 % omvandlades till en adjunktur på 100 %. En anhållan om befordran från adjunkt till lektor i utbildningsvetenskap beräknas vara färdiggranskad och bedömd

våren 2021. Under 2020 har två biträdande lektorat i utbildningsvetenskap utlysts. Båda biträdande universitetslektoraten kommer att vara knutna som lärare till UVK i en omfattning om vardera 50 %.

En uppdaterad lärartabell bifogas som bilaga.

Den professionsrelaterade kompetensen i svenska är svag och den svenskämnesdidaktiska kompetensen är inte tillfredställande. Bedömargruppen rekommenderar att forskningen inom Språk-och litteraturcentrum stärker den ämnesdidaktiska kompetensen och att lärosätet rekryterar disputerade ämnesdidaktiker.

Vi delade redan i vår självvärdering denna syn – och bedömargruppen noterade också att ”detta är lärosätet medvetet om och man arbetar på olika sätt för att tillgodose kraven”. I beskrivningen av åtgärder nedan lyfter vi därför fram sådant som vi delvis redan börjat arbeta med när vi skrev självvärderingen, till exempel processen att inrätta professurer inom ämnesdidaktik och initiativ som vi startat under det dryga år som utvärderingen pågick.

Samtidigt som vi ser behovet av att stärka den ämnesdidaktiska kompetensen, enligt ovanstående, delar vi inte bilden av att den ämnesdidaktiska kompetensen hos de lärare som studenterna möter inte är tillfredsställande. Detta beror förmodligen på att vi själva inte tillräckligt väl tydliggjort personalens styrkor. I vår analys ser vi att ämnesdidaktisk kompetens kan erhållas på flera andra sätt än att formellt disputeras på en ämnesdidaktisk avhandling. Vi ser att de kunskaper och erfarenheter våra lärare har är en stor tillgång för utbildningen och kommer studenterna till godo – inte enbart när det gäller vetenskaplig eller professionsinriktad kompetens utan även ämnesdidaktisk. Den uppdaterade lärartabellen innehåller därför en kommentar som förtydligar specifika kompetenser.

Efter en revideringsprocess av HT-fakultetens professorsprogram, där SOL äskat medel för professurer med didaktisk inriktning för att stärka institutionens fokus på lärarutbildning, beslutade fakultetsstyrelsen den 25 mars 2020 att tre nya professurer kommer att inrättas vid SOL, en inom språkdidaktik: svenska med placering vid ämnet svenska, en i litteraturdidaktik med placering vid ämnet litteraturvetenskap, samt en i språkdidaktik: engelska. I den didaktikforskningsmiljö som SOL arbetar för att stärka kommer dessa professurer att utgöra en stabil grund och innebära ett viktigt tillskott av både forskningstid och undervisning inriktad på didaktik. Till forskningsmiljön som de ingår i hör den forskning som tidigare bedrivits inom ämnena svenska och litteraturvetenskap samt andra ämnen delaktiga i svensklärarytbildningen, liksom didaktikforskare vid utbildningsvetenskap och inom de språkämnen vid SOL som ingår i lärarutbildningen (fem olika moderna språk samt engelska).

Utöver de nya professurerna har även andra medarbetare kunnat knytas till ämneslärarytbildningen i svenska, som stöd både inom kursgivningen och inom forskningsmiljön. Ämnet svenska har inom ramarna för ordinarie resurstilldelning rekryterat ny personal (Johanna Karlsson och Erik Bandh) som tillför kompetens både i anslutning till ämnesdidaktisk forskning och till undervisning. Båda har redan haft uppdrag inom svensklärarytbildningen. Till de nya ämnesdidaktiska moment vi har etablerat i anslutning till studenternas VFU-perioder har vi knutit två lärare med stark ämnesdidaktisk kompetens, Anna Clara Törnqvist och Paul Strand. För att utveckla skrivundervisningen i anslutning till studenternas/elevernas arbete med skönlitteratur har vi knutit Carola Mikaelsson till vår utbildning.

Vi ser utvecklingsområden inom ämnesdidaktik som vi framöver ska fortsätta arbeta aktivt med, och vi ser ett stort värde i att rekrytera ämnesdidaktiskt skolad personal. Med det sagt bedömer vi också att vår utbildnings ämnesdidaktiska kompetens, sett till de lärare som studenterna de facto möter, bör betraktas som tillfredsställande.

Sammantaget menar vi att vi har goda förutsättningar att både genomföra undervisning med ämnesdidaktiskt fokus och att utföra forskning med ämnesdidaktiskt fokus. Vi menar också att vi har en god grund för att även framöver fortsätta utveckla båda dessa områden.

Organisationen kring samverkan mellan utbildningens olika delar framstår som oklar. Det föreslås att ett forum för samarbete skapas för att säkra att utbildningen uppfattas som en helhet av studenterna.

Bedömarens påpekande om oklarhet rörande organisationen kring samverkan mellan utbildningens delar (ämne, ämnesdidaktik, UVK och VFU) kom inte som en överraskning, då lärosätet redan tidigare tillsatt en utredare som våren 2019 kom med rapporten *Utvärdering av ämneslärarutbildningen vid Lunds universitet*. I rapporten tas aspekter på organisationen kring samverkan upp, och utredaren konstaterar att utbildningsstrukturen i ämneslärarutbildningen vid Lunds universitet är ett uttryck för att Lunds universitet är ett forskningsintensivt universitet med fokus på ämnena i lärarutbildningen. Ämnena läses i en väletablerad, djup och bred forskningsanknuten miljö, där lärarutbildarna i regel är aktiva forskare. Den oklarhet som både bedömarens grupp och den av LU tillsatta utredaren ser rör just samordningsaspekten.

I enlighet med utredningsrapportens rekommendationer har rektor 2020 fattat beslut om en fakultetsövergripande styrgrupp. Styrgruppen har ansvar för ämneslärarutbildningen och dess strategiska utveckling, bereder underlag för resursfördelning och utser ledamöter och uppdrag för programrådet för ämneslärarutbildningen.

Programrådet för ämneslärarutbildningen har det samlade operativa ansvaret samt ansvar för kvalitets- och utvecklingsfrågor inom utbildningen. Programrådet har sedan 2019 utökat sina möten från fyra till sex möten per år för att få till en mer frekvent dialog kring samordning i utbildningen.

HT-fakulteterna anordnade 2019 en särskild konferens om ämneslärarutbildningen där alla aktörer involverade i utbildningen samlades. Syftet var bland annat att diskutera samordning av kurser inom utbildningen och hur studenternas upplevelse av programgemenskap kan stärkas. Resultaten från konferensen följdes upp i programrådet och har exempelvis utmynnat i en intern informationsdialog där de olika delarna i utbildningen besöker varandras verksamheter och där värdskapet för mötena går runt mellan de olika ämnesinstitutionerna som är involverade i ämneslärarutbildningen. Vidare har nya roller inom ämneslärarutbildningen skapats enligt nedanstående.

Under 2020 anställdes en projektledare som fick i uppdrag att ta ett helhetsgrepp om utvärderingsarbetet och utveckla processerna för studentinflytande i utbildningen som helhet. En del av uppdraget är att utveckla former för att stärka studenternas engagemang.

Under hösten 2020 utlystes en tillsvidareanställning som biträdande utbildningschef för ämneslärarutbildningen. Tjänsten är en ny roll och i arbetsuppgifterna ingår bland annat just ansvar för samordning av ämneslärarutbildningens olika delar.

Under hösten 2020 utlystes också en tillsvidareanställning som utbildningsledare med särskilt ansvar för VFU. Även detta är en ny roll, som innefattar övergripande operativt ansvar för att arbeta med kvalitetsfrågor inom VFU såsom samordning mellan olika VFU-aktörer, kursplanearbete, VFU-manual och handledarkurser.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat innehåller följande bedömningsgrunder:

Måluppfyllelse av kunskapsformen kunskap och förståelse: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 1: visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete

Mål 2: visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen

Måluppfyllelse av kunskapsformen färdighet och förmåga: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 3: visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik

Mål 4: visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Mål 5: visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling

Måluppfyllelse av kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt: Utbildningen möjliggör genom

sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 6: visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling

Jämställdhet: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätets redogörelse:

Mål 3: visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik – uppfylls inom UVK men säkerställs inte inom inriktningen svenska

Lärosätet behöver utveckla mer konkreta planer för fokusering av mål inom UVK. Kopplingen till svenskämnet framgår inte. Anknytning till svenskämnesdidaktiska forskningen. Svenskämnesdidaktikens relation till UVK.

Under 2019 tillsattes en arbetsgrupp som fick i uppdrag att se över UVK-kurserna. Utgångspunkten för arbetsgruppens uppdrag togs i UKÄ:s utvärdering, tidigare dokumenterat utvecklingsarbete samt studenternas kursutvärderingar. 2020 presenterades ett idédokument och samtliga kursplaner bearbetades och reviderades. Det är viktigt att framhålla att de reviderade UVK-kurserna inte är isolerade spår utan utgör en kärna i utbildningen och på så vis står i relation till utbildningens övriga delar.

Även om UVK-kurserna samlar studenter med olika ämnen, är utgångspunkten att UVK-kursernas tematik konkretiseras utifrån studenternas ämnestillhörighet. Det sker i gruppdiskussioner, seminarie- och vissa fall även examinationsuppgifter. Så sker exempelvis när det gäller UVK 3, *Läroplansteori och didaktik*, där bland annat planering och val av undervisningsätt samt frågor om undervisningsämne tas upp. Ett ytterligare exempel är UVK 5, *Bedömning av kunskaper och betygsättning*, där studenten använder relevanta ämneskunskaper samt didaktiska och ämnesdidaktiska färdigheter för att planera, genomföra och kritiskt granska olika typer av bedömningar. Inför vissa moment inom UVK-kurser förs en dialog med företrädare för svenskämnet för att säkerställa progression och relevans inom uppgifter och examination. För

svensklärostudenten innebär detta således att ämnestillhörigheten lyfts in i UVK-kurser både genom att knyta an till kursens allmänna tematik och i dialog med andra ämnen. Ett annat sätt att uttrycka detta är att utbildningen främjar ett professionsspråk där ämneslärostudenten har både en ämnes- och en läroidentitet.

Varje UVK-kurs ska ha ett verksamhetsperspektiv där medverkan av en eller flera verksamma aktörer (lärore, rektorer, f.d. lärostudenter, utredare) inom skola/annan utbildningsverksamhet utgör en integrerad del i kursen. Detta är en central del inom utbildningen när det gäller erfarenhetsutbyte. Under 2020, har tre verksamma lärore knutits till utbildningen, en i en omfattning om 20 % med ämnena svenska, svenska som andraspråk och religionskunskap och två i en omfattning om vardera 10 %, varav en med ämnet matematik. Avtal om dessa s.k. samarbetslärore har tecknats med enskilda skolor och det planeras att fler avtal angående samarbetslärore ska tecknas. Dessa samarbetslärore har redan varit inne på UVK 1, UVK 2, UVK 4 och UVK 6 och till 2021 tillkommer medverkan även i UVK 3 och UVK 5.

Utöver vad som görs inom ramen för de reviderade UVK-kurserna har ytterligare åtgärder vidtagits med fokus på erfarenheter och forskningsresultat enligt mål 3. Under vårterminen 2020 introducerades förberedande och uppföljande svenskämnesdidaktiska pass inför och efter studenternas VFU-perioder, deras första i ämnet svenska. Passen hölls av erfarna VFU-lärore – med över hundra genomförda VFU-besök vardera – och syftade till att å ena sidan förbereda genom att gå igenom gemensamma ämnesdidaktiska frågor och erfarenheter inför VFU-perioden, och å andra sidan att dela och diskutera erfarenheter efter VFU-perioden. Upplägget fungerade väl (även om fokus i diskussionerna, utöver det specifikt ämnesdidaktiska, också kom att handla om lärores och skolors corona-hantering). Denna form av VFU-baserat ämnesdidaktiskt erfarenhetsutbyte utgör fortsättningsvis en del av utbildningen.

Av stor betydelse för att utveckla och säkerställa att studenterna kritiskt och självständigt kan tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat är den avslutande kursen självständigt arbete/examensarbete. Den kursen ges formellt sett, inom den utbildning som utvärderas här, för första gången vårterminen 2021 och den kunde därför varken redovisas eller bedömas i UKÄ:s granskning. Examensarbetet är ett självständigt arbete (väglett av erfaren handledare), där studenten genomgående och grundligt kritiskt och självständigt tillvaratar och reflekterar över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Detta görs även på gruppnivå, under mitterminsseminarier där studentens pågående arbete diskuteras tillsammans med examinator, handledare och medstudenter, samt under de examinerande seminarier som avslutar kursen och hela läroutbildningen.

Som ett led i att stärka ämnesdidaktiken och förbereda inför och integrera ämnet med de UVK-kurser som beskrivits ovan (som behandlar mer generell didaktik) liksom med VFU-perioderna, har ett par delar utvecklats inom ämneskurserna i svenska som även anknyter till detta delmål. Samtliga kurser inom svenska – Svenska 1–4 men inte det avslutande självständiga arbetet – kommer, med start ht 20, att ha delkursövergripande didaktikinriktad kurslitteratur som ger studenterna ett mer generellt didaktiskt ramverk. Denna litteratur grundar sig i både forskning och yrkeserfarenhet, och är författad av didaktiker och ämnesdidaktiker som Birgitta Bommarco och Suzanne Parmenius Swärd, Gunilla Molloy och Ninni Wahlström. Kurslitteraturen behandlas under en

terminsövergripande seminariserie där en fortlöpande, generell diskussion förs, och där didaktiska perspektiv som inte naturligt ingår i en enskild delkurs kan behandlas. Hit hör bland annat grunder inom allmän didaktik såväl som ämnesdidaktik. Litteraturen och seminarieserien anknyts till enskilda delkurser, även inom UVK-kurser, så att det sker en växelverkan mellan det generella och det mer konkreta, mellan forskning och erfarenheter, mellan didaktik och svenskämnesdidaktik. Inom denna ram är det också tänkt att sådana besök av yrkesverksamma lärare (och andra inbjudna gäster) som vi beskrev i självvärderingen ska integreras, men som vi under rådande pandemi inte har kunnat genomföra. Sammantaget ser vi att detta initiativ kommer att kunna länka samman och skapa progression mellan utbildningens olika delar och bidra till en löpande träning i att ta del av, värdera och diskutera tidigare forskning och gjorda erfarenheter.

Mål 5: visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling. Uppfylls genom att utbildningen möjliggör måluppfyllelse, men säkerställs inte.

Beskrivning av UVK-kurser saknar konkretion

Som nämnts ovan reviderades samtliga UVK-kurser under 2020. Målet som gäller att stimulera varje elev behandlas och examineras inom UVK 2 (ÄUVD12, bifogas som bilaga), *Eleven och elevens värld i skolan*, där fokus ligger på att ge olika elever förutsättningar att lära och utvecklas, och UVK 4 (ÄUVD14, bifogas som bilaga), *Inkluderande utbildning – mångfald, rättvisa och stöd till lärande*, där fokus ligger på att i samarbete utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande.

Brist i att genom examination säkerställa studenternas förmåga, anmärkningsvärt att VFU inte inkluderas i större omfattning för att säkerställa måluppfyllelse.

VFU bör enligt bedömargruppen spela en avgörande stor roll för att studenterna ska utveckla och visa förmågan att planera och genomföra undervisning och påtalar därför att det inom VFU-kurserna bör ingå examinerande moment för att säkerställa progressionen mot detta mål, tillsammans med ämnesdidaktiska och allmäntdidaktiska examinationer inom ämnesdidaktiska och UVK-kurser. Vi delar denna bedömning.

De åtgärder som vidtagits för att säkerställa att den förståelse som vi har av VFU också tydligt uttrycks i olika dokument är dels en översyn av kursplaner för VFU, dels en översyn av kursplaner i UVK där utveckling av och visad förmåga att planera och genomföra undervisning examineras säkerställs.

En översyn har även gjorts av den så kallade VFU-rapporten, ett dokument som student/handledare och besökande lärarutbildare skriver. Denna reflektionsrapport tillsammans med besök och det efterföljande trepartssamtalet utgör ett underlag för examination. Dels tjänar rapporten syftet att säkerställa en fortlöpande och fördjupad reflexiv dialog mellan student och handledare, dels utgör den ett väsentligt underlag vid helhetsbedömningen av studentens förmågor och måluppfyllelse. Att studenten dessutom erbjuds möjligheten att förklara både sitt material och sitt tänkande om detta material i såväl teori som praktik hjälper också till att synliggöra både relationen och samspelet

mellan utbildningens HFU och VFU och (sammantaget över VFU-perioderna) studentens progression.

Inom olika ämnen (men också i UVK 5 och UVK 6) arbetar man dessutom på att i högre grad förankra VFU:n och låta erfarenheter från VFU:n påverka utformningen av campusförlagda kurser, exempelvis det pågående utvecklingsarbetet i svenska kring förberedande seminarier och ämnesdidaktiska uppföljningar som nämnts i anslutning till mål 3.

Utbildningsledaren för VFU, som nämns under bedömningsområdet *Förutsättningar* ovan, har framöver ansvar för utveckling av samordning och kvalitetsfrågor kopplat till VFU.

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp, men åtgärder och återkoppling är inte tillfredsställande

Oklart hur lärosätet genomför och återkopplar resultat av åtgärder

Ämnet svenska följer HT-fakulteternas föreskrifter för kursutvärderingar, men detta kompletteras i enlighet med förtydligandet nedan när det gäller feedback och samtal i studentgrupperna.

Under termin 1 läser studenterna Svenska 1, som består av fyra delkurser. Direkt efter delkurs två genomförs en webb-utvärdering av de båda delkurserna. Utvärderingen följs direkt av en schemalagd återkoppling och informell diskussion mellan studenter och ämnessamordnare. (Ursprungligen genomfördes detta under trevliga former med fika – något som dock inte kunnat genomföras under rådande pandemi.) Frågor som framkommit i kursvärderingar kan inom ett sådant forum förtydligas, och möjliga utvecklingsvägar diskuteras. Även sådant som av någon anledning inte nämnts i utvärderingarna kan diskuteras.

Sammanställning och reflektion på den skriftliga enkäten och den gemensamma diskussionen läggs ut på undervisningsplattformen och delas med ämneslärarutbildningens studentrådsrepresentanter för svenskämnet samt med lärarlaget. Om frågor behöver följas upp så görs det; i regel sköts det av ämnessamordnare i samråd med kursansvarig lärare eller administratör, i vissa fall är lärarlaget det forum där detta sker, i andra mer generella frågor är det programrådet. Samma upplägg genomförs efter andra delen av Svenska 1, med fokus på de båda avslutande kurserna, men även med uppföljning av kursen i sin helhet.

Under termin 2 läser studenterna två delkurser inom Svenska 2, följt av två delkurser UVK. Efter Svenska 2 genomförs en webb-utvärdering, med skriftlig sammanställning och återkoppling på undervisningsplattformen. Ingen gemensam diskussion genomförs här; studenterna har lämnat för kurser på annan institution, och vid det här laget är kursutvärderingarnas betydelse tydlig inom studentgruppen.

Under andra halvan av termin 6 återvänder studenterna till sina kurser i svenska, och läser två delkurser inom Svenska 3, samt under termin 7 fyra delkurser inom Svenska 4. Efter Svenska 3 genomförs en webb-utvärdering med skriftlig sammanställning och återkoppling på undervisningsplattformen. (Eftersom sommaruppehållet börjar följer ingen gemensam diskussion.) Efter tredje delkursen av Svenska 4 genomförs en webb-utvärdering av delkurserna 1–3, följt av

schemalagd återkoppling och diskussion. Efter fjärde delkursen (en delvis fritt vald fördjupning inom ramen för eget uppsatsskrivande) utvärderas Svenska 4 i sin helhet, men samtidigt ombeds studenterna att reflektera över samtliga kurser inom svenskämnet, Svenska 1–4, eftersom de nu är i den positionen att de kan blicka tillbaka och se helheten och ge en samlad syn på innehåll, progression, didaktik etc.

Under termin 10 skriver studenterna sitt examensarbete i svenska. Kursen följs av en webb-utvärdering med skriftlig sammanställning och återkoppling på undervisningsplattformen.

Inom UVK- och VFU-kurserna ges feedback och återkoppling på kursnivå av kursansvarig. Det genomförs också en terminsavstämning inom lärargruppen (UVK/VFU) där genomgång, diskussion och eventuell revidering står i fokus. Detta arbete utmynnar i en kursrapport, som återkopplas och hålls tillgänglig för studenterna. Resultaten från kursvärderingarna presenteras också för nästkommande studentgrupp.

Programmet som helhet ska utvärderas för första gången inför att den första studentkullen tar examen 2021. Biträdande utbildningschef ansvarar för genomförande av programutvärderingar. Utvärderingarna ska behandlas i programrådet som också beslutar om former för återkoppling till olika intressenter, utöver vanliga kanaler.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för de åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Studentperspektiv innehåller följande bedömningsgrund:

Studentperspektiv: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Lärosätets redogörelse:

Vi delar bedömargruppens bedömning att studentperspektivet inom ämneslärarutbildningen är ett utvecklingsområde. Lärarstudenterna ingår under sin studietid i flera olika sammanhang, vilket också återspeglas i utmaningar för studentrådet att engagera studenter i sin utbildning som helhet. Utbildningsstrukturen och organisationen av ämneslärarutbildningen vid Lunds universitet är ett uttryck för att Lunds universitet är ett forskningsintensivt universitet med fokus på ämnena i lärarutbildningen. Ämnena läses i en väletablerad, djup och bred forskningsanknuten miljö, där lärarutbildarna i regel är aktiva forskare. Samtidigt innebär denna decentraliserade organisation en utmaning för att utveckla andra delar, exempelvis att tillvarata studentperspektivet på ett adekvat sätt inom utbildningen som helhet. Att ämneslärarutbildningen är utspridd samtidigt som flera olika

institutions- och fakultetskulturer ska samverka är en utmaning som möjligen accentueras också genom att lärarutbildningens kansli befinner sig i lokaler utan undervisningslokaler.

Kvalitetssäkrings- och utvecklingsarbetet har därför förstärkts genom en ny projektledartjänst, som har i uppdrag att utveckla processer för studentmedverkan i ämneslärarutbildningen som helhet, men även i specifika delar såsom utveckling av enskilda kurser. Uppdraget innebär också att ta ett helhetsgrepp om utvärderingsarbetet inom ämneslärarutbildningen. Programmet som helhet ska utvärderas för första gången inför att den första studentkullen tar examen 2021. Programutvärderingar ska behandlas i programrådet, och former för återkoppling av programutvärderingar ska tas fram och åtgärder föranledda av utvärderingarna ska vidtas.

Projektledaren har under 2020 i samråd med studentrepresentanter tagit fram ett styrdokument (inkluderas som bilaga) för studentinflytande som beslutades av programrådet i december 2020. En samverkansgrupp har därmed inrättats för att stärka samarbetet mellan studentrådet och utbildningsledningen. Inventeringen av former för studentinflytande ska ligga till grund för vidare utvecklingsarbete när det gäller studenternas engagemang och delaktighet i utbildningen som helhet.

Kansli HT

Lisa Hetherington, fakultetssekreterare

Komplettering avseende uppföljning av utbildningsutvärderingen av utbildningar som leder till Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet svenska

UKÄ har den 23/4 2021 begärt in kompletteringar enligt följande. Svar återfinns under respektive kompletteringsrubrik. Bilagor laddas upp separat.

En precisering av hur UVK-kursens tematik konkretiseras under seminarier, utifrån studenternas ämnestillhörighet, och av hur det didaktiska perspektivet beaktas

I UVK 1, Läraren och skolan ingår följande frågor vid ett seminarium om värdegrundsarbetet i skolan samt sex och relationer. Diskussionen åtföljs av presentationer i helgrupp:

- Diskutera hur ni tänker er att ni, i ert framtida yrkesliv, kommer i kontakt med värdegrundsfrågor/sex och relationer. Vilka perspektiv kan ditt ämne bidra med? Ge också, utifrån ämne, några konkreta exempel på hur ni kan arbeta med värdegrundsarbete/sex- och relationsfrågor.
- En viktig del av värdegrundsarbetet/sex- och relationsundervisningen är att involvera eleverna i undervisningen. Fundera på hur ni kan arbeta med elevinflytande i relation till värdegrunds och sex- och samlevnads frågor.

Exempel på inslag i UVK 2, 4 och 6 där UVK-kursens tematik konkretiseras under seminarier utifrån studenternas ämnestillhörighet:

UVK 2: Under ett av seminarierna är studenterna indelade efter ämne och gör lektionsplaneringar för ämnesundervisning med inspiration av klassiska lärandeteorier.

UVK 4: Här får studenterna fundera över och diskutera normkritiska perspektiv på undervisningen. Det handlar bland annat om att granska vad som tas upp och hur det tas upp i undervisningen. Exempel hämtas från deras respektive ämnen. I ett seminarium om flerspråkighet ska studenterna välja en forskningsartikel kopplad till antingen Engelska, SvA eller No-ämnen. Sen diskuterar de artiklarna i grupper utifrån vilken artikel de valt.

UVK 6: Under en längre föreläsning om känslor i undervisning får studenterna i ämnesgrupper göra en känslolanalys av ett av sina ämnen.

1. Vilken roll spelar känslor i era ämnen?

2. Vilken typ av känslor kan bli aktuella i ämnesundervisningen? Och kopplat till vilket ämnesområde?
3. Hur spelar valet av (läro)media roll i relation till känslor i det aktuella ämnesområdet?
4. Behöver elever någon gång bli känslomässigt avlastade för att ämnesinnehållet har koppling till deras livssituation?
5. Vilken typ av känslouttryck uppmuntras respektive avfärdas i ämnesundervisningen?
6. Var och hur kan positiva känslor kopplat till skola och undervisning uppstå?
7. Var kan känslor som är problematiska för skolans uppdrag uppstå?
8. Hur kan eleverna träna på att reflektera över och hantera känslor i ämnesundervisningen?

I UVK 2, men även något i UVK 4 där normkritisk pedagogik/intersektionalitet tas upp, öppnas det upp mot normkritiska perspektiv på ämnesundervisning. T. ex läromedelskritik, litteraturkanon, historieämnet (vems historia), sex och relationer (fokus på könssjukdomar och fortplantning samt heteronormativ).

UVK 7 är i strikt mening en allmändidaktisk kurs men har öppningar mot både ämnesdidaktiskt och "tvärdidaktiskt" utvecklingsarbete. Studenterna kan där välja ett utvecklingsområde som rör ämnenas vad, hur och varför utifrån ett kritiskt perspektiv.

Kursplaner med tydliggörande av ämnesdidaktiska mål. Komplettera med alla kursplaner avseende svenska 1-4 och UVK 3 och 5 (vilka angetts som reviderade och innehållande ämnesdidaktiska mål enligt åtgärdsbeskrivningen).

Kursplanerna för ÄSVD01, ÄSVD02, ÄSVD03 och ÄSVD04 (svenska 1-4) samt ÄUVD13 (UVK 3) och ÄUVD15 (UVK 5) bifogas.

Kursplaner och bedömningskriterier för det avslutande självständiga arbetet, med särskilt fokus på hur målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat examineras.

Kursplanerna för examensarbete (ÄSVM01) samt betygskriterier bifogas. Inom ramen för examensarbetet uppfylls målet rörande erfarenheter och forskningsresultat genom att studenterna samlar in och reflekterar över egna och andras erfarenheter när de samlar in sitt empiriska material via intervjuer, enkäter och aktionsforskning. Den valda metoden och innehållet i materialinsamlingen i sig leder till måluppfyllelse. Det framgår tydligt i kursplanen att studenterna ska kunna använda relevanta metoder och förhålla sig till tidigare forskning. Detta examineras, utöver genom själva examensarbetet, i kursens seminarier där både egna och andras erfarenheter och forskningsresultat granskas och diskuteras.

En redogörelse av relevanta delar av kvalitetssäkringscykeln och exempel på åtgärder vidtagna efter uppföljning och återkoppling samt exempel på rutiner för återkoppling och information om genomförande av åtgärder.

Kvalitetssäkringscykeln gällande studentperspektivet avser genomförande av uppföljningar, exempelvis kursvärderingar, uppföljning bland studenter som valt

att hoppa av utbildningen och programutvärdering bland de studenter som avslutar sin utbildning (start juni 2021). Kursvärderingar genomförs med olika metoder, däribland anonym enkät med utrymme för och uppmaning till fritextsvar samt genom samtal med studenter under kursens gång och/eller vid kurslut.

Kvantitativa resultat från kursvärderingar återkopplas till studenterna på kursen genom kursytan på lärplattformen och, vid behov, via e-post. Kursansvarig och kursombud/studentrepresentant analyserar de kvantitativa och kvalitativa resultaten och återkopplar genom en tematiserad och avidentifierad utvärdering till studenterna. Resultaten når nästa studentkull på kursen via ytan på plattformen. Resultaten delges också andra intressenter som studierektor, utbildningschef och VFU-samordnare/utbildningsledare.

En del i utvärderingen avser analys av och beslut gällande eventuella förändringar och åtgärder som studenter lyft i enkäten och/eller i samtalen. Vissa görs operativt, dvs under kursens gång medan andra diskuteras under ett kursutvärderingsseminarium.

Kursutvärderingsseminarier anordnas minst en gång per termin. Seminariet leds av studierektor och utbildningschef, lärare, studievägledare samt studentrepresentanter deltar. Deltagandet speglar samarbetet mellan studenter och utbildning men syftar också till att säkerställa ett brett deltagande i kvalitetsarbetet. Under seminarierna har t ex arbetet med svarsfrekvenser och utveckling av kursvärderingsenkät diskuterats. Nya gemensamma frågor har därefter utarbetats i syfte att öka engagemanget bland studenterna för att delta men också för att lyfta fram och få studenterna att reflektera kring relationen mellan kursmål, läraktiviteter och examination (form och innehåll). Ytterligare ett syfte är att stärka helhetsperspektivet i utbildningen genom att efterfråga, dvs be studenterna reflektera över, kopplingen mellan ämne, ämnesdidaktik, UVK och VFU i kursen.

Exempel på åtgärder som vidtagits till följd av studenters synpunkter är: förtydliganden av kursmål vilka upplevts onödigt detaljerade och försvårat förståelsen, förändring av kurslitteratur som svar på studenters önskemål om att stärka ledarskapsaspekter av lärarrollen, ett mer flexibelt förhållningssätt till litteratur i syfte att kunna anpassa kursen till aktuella frågor och material till exempel från Skolverket, förändring i dels antalet skriftliga examinationsuppgifter dels information gällande uppgifterna och placering i tid inom kursen utifrån studenters förslag. Individuella skrivuppgifter har t ex tidigarelagts och fler lärarledda tillfällen med fokus på uppgifterna schemalagts.

Ämneslärarutbildningen kvalitetssäkras också inom ramen för universitetets kvalitetssäkringssystem, som vid HT-fakulteterna består av årliga kvalitetsdialoger för examensgrundande utbildning samt tematiska utvärderingar av kurser och program. De årliga kvalitetsdialogerna genomförs utifrån ett särskilt tema, vilket bidrar till kontinuitet i kvalitetsarbetet samtidigt som det ger möjlighet att uppmärksamma såväl utbildningsspecifika som fakultetsgemensamma utvecklingsområden. Åtgärder och återkoppling dokumenteras i uppföljningsrapporter som publiceras på hemsidan för kvalitetsarbete och sprids i verksamheten.

2019 års tema för kvalitetsdialoger utgick från kvalitetskriterier om examensmål och examination. Då temat bedömdes i stort sammanfalla med UKÄs utvärdering undantogs ämneslärarutbildningen från detta års kvalitetsdialoger. Istället genomfördes den workshop som beskrevs i åtgärdsredovisningen.

I kvalitetsdialogerna 2020 och 2021 utvärderades ämneslärarutbildningen igen i kvalitetsdialogerna utifrån temana internationalisering respektive studie-, lärande- och pedagogiska miljöer.

Humanistiska och teologiska fakulteterna

ÄSVD01, Svenska 1, 30 högskolepoäng

Swedish 1, 30 credits
Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för grundutbildning vid de humanistiska och teologiska fakulteterna 2016-10-28 och senast reviderad 2018-09-17. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2018-09-17, höstterminen 2018.

Allmänna uppgifter

Kursen ingår i ämnesläroutbildningen vid Lunds universitet.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde

-

Fördjupning

G1N, Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska den studerande

Kunskap och förståelse

- kunna redogöra för grundläggande litteraturvetenskapliga frågeställningar och begrepp,
- kunna på ett grundläggande sätt redogöra för språkvetenskapliga frågeställningar,
- kunna redogöra för svenskans språkliga struktur på grammatisk nivå och textnivå,
- kunna redogöra för centrala litteraturhistoriska utvecklingslinjer och verk från antiken till och med det moderna genombrottet,
- kunna redogöra för vad som händer i mötet mellan text och läsare och för hur man utvecklas som läsare utifrån ett ämnesdidaktiskt perspektiv,
- kunna redogöra för hur människors litterära preferenser kan skifta i olika åldrar och beroende på grupptillhörighet och genusaspekter,
- kunna redogöra för grundläggande drag i den moderna svenskans variation i muntliga och skriftliga texter utifrån ett ämnesdidaktiskt perspektiv,

Färdighet och förmåga

- kunna analysera och tolka litterära texter och deras funktioner i historiens skiftande sammanhang, såsom estetiska, genremässiga, sociala, genusmässiga och ideologiska,
- med förankring i grundläggande begrepp kunna diskutera och skriva om litteratur i olika lärandesammanhang,
- kunna använda grundläggande språkvetenskapliga verktyg för analys av ljud, ord, fraser, satser,
- kunna använda grundläggande språkvetenskapliga verktyg för analys av muntliga och skriftliga texter i olika genrer,
- kunna värdera och ge synpunkter på egna och andras texter,
- kunna uttrycka sig i tal och skrift på ett sätt som är anpassat till olika genrer och olika kommunikationssituationer,

Värderingsförmåga och förhållningsätt

- kunna förhålla sig kritiskt till språkliga och litterära företeelser,
- kunna kritiskt granska, diskutera och förhålla sig till språkliga normer, samt inta en vetenskaplig hållning till språket,
- kunna ställa språkliga, litterära och kulturella fenomen i relation till skolans värdegrund.

Kursens innehåll

Delkurs 1. Språk- och textvärldar – en introduktion, 7,5 hp

Delkursen ger en orientering i vetenskaplig terminologi och metod för textanalys inom litteraturvetenskap och anknyter till svenskämnesdidaktiska frågeställningar. Analyser av texter kombineras med värdering av textutformning utifrån genreförväntningar, textmönster och mottagaranpassning. I delkursen ingår studier av centrala texter inom olika skönlitterära genrer – i första hand epik och lyrik. Studenterna tränas i att kunna uttrycka sig i skrift på ett sätt som är anpassat till olika genrer. De introduceras i akademiskt skrivande och arbetar med att skriva texter som är anpassade till högskolans krav ifråga om språklig stil och referenshantering.

Delkurs 2. Svenska språkets struktur, 7,5 hp

Delkursen behandlar svenska språkets struktur. Språkstrukturen på olika nivåer studeras genom analys och beskrivning av ord, fraser, satser och syntax. Kunskaperna i språkstruktur sätts in i ett didaktiskt sammanhang genom olika problematiseringar och tillämpningar för undervisningssammanhang.

Delkurs 3. Litteraturhistorisk introduktion, 7,5 hp

Delkursen behandlar viktiga drag i litteraturhistoriska epoker. Ett urval centrala texter från antiken till det moderna genombrottet studeras. Delkursen belyser litteraturens roll i de antika, medeltida samt tidigmoderna samhällena, varvid litteraturens förhållande till olika historiska samhällstyper, idéströmningar och estetiska traditioner belyses.

Skolans litteraturundervisning och litterära kanon genom tiderna diskuteras. Delkursen fördjupar resonemang kring litteraturdidaktiska frågeställningar. Studenten utvecklar successivt sin kunskap om relevant terminologi och metod. Relationen författare-text-läsare diskuteras.

Delkurs 4. Språklig variation i muntliga och skriftliga genrer, 7,5 hp

Delkursen bygger vidare på innehållet från delkurs 1 och 2. Den introducerar samtalsanalys, inklusive grundläggande fonetiska aspekter. Kursen ger övning i att analysera muntliga texter från ett retoriskt perspektiv. De studerande analyserar såväl

formella som informella muntliga texter i och utanför skolans värld. Studenterna får genom olika analyser fördjupa sin kunskap både om skriftliga texter i allmänhet och specifikt om elev- och lärobokstexter samt deras relation till genrer utanför skolan. Kursens innehåll kopplas både till aktuell textforskning och till bedömning av elevtexter.

Kursens genomförande

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, workshoppar och övningar såväl enskilt som i grupp.

Kursens examination

Delkurs 1 examineras dels genom en skriftlig hemtentamen med analysuppgifter, dels genom en skrivuppgift med fokus på den egna skriftliga förmågan.

Delkurs 2 examineras genom en skriftlig salstentamen.

Delkurs 3 examineras genom en skriftlig salstentamen och två workshoppar.

Delkurs 4 examineras genom en skriftlig hemtentamen med analysuppgifter salstentamen och två workshoppar.

Om det vid omtentamen inte är möjligt att genomföra ordinarie examinationsform kan denna frångås om det är förenligt med kursmålen.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd, Väl godkänd.

För betyget Godkänd på hel kurs krävs minst betyget Godkänd på samtliga delkurser.

För betyget Väl godkänd på hel kurs krävs därutöver betyget Väl godkänd på minst 22,5 högskolepoäng. Betygskriterier framgår av separat dokument.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet samt Engelska 6, Samhällskunskap 1b/1a1+1a2 eller Engelska B, Samhällskunskap A (områdesbehörighet 6/A6)

Övrigt

1. Kursen ges vid Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet.
2. Kursen ersätter ÄSVA11.
3. Poängtalen för kursinnehåll som helt eller delvis är gemensamt med en annan kurs får endast tillgodoräknas en gång i examen.
4. Delkursernas namn på engelska:

1. Language and Text Worlds – An Introduction
2. The Structure of Swedish
3. Introduction to the History of Literature
4. Language Variation in Spoken and Written Genres

Prov/moment för kursen ÄSVD01, Svenska 1

Gäller från H16

- 1601 Språk- och textvärldar - en introduktion, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 1602 Svenska språkets struktur, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 1603 Litteraturhistorisk introduktion, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 1604 Språklig variation i muntliga och skriftliga genrer, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd

Humanistiska och teologiska fakulteterna

ÄSVD02, Svenska 2, 15 högskolepoäng

Swedish 2, 15 credits
Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för grundutbildning vid de humanistiska och teologiska fakulteterna 2016-12-14 och senast reviderad 2020-12-11. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2020-12-11, vårterminen 2021.

Allmänna uppgifter

Kursen ingår i ämneslärarutbildningen vid Lunds universitet.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde

-

Fördjupning

G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska den studerande

Kunskap och förståelse

- kunna redogöra för hur kursens innehåll kan omsättas och anpassas i ett didaktisk perspektiv till olika målgrupper i skolan och i gymnasiet,
- övergripande kunna redogöra för samband mellan språk och samhälle med fokus på individen,
- övergripande kunna redogöra för språklagstiftningen i Sverige och ge exempel på centrala frågor som rör språkförhållanden i Sverige och Norden med fokus på huvudspråk och minoritetsspråk,
- kunna resonera om språkpolitik och språkvårdsfrågor och dess relevans för skolan,
- på ett övergripande sätt kunna redogöra för och diskutera hur social, språklig och kulturell tillhörighet kan påverka individens möjligheter att tillgodogöra sig skolämnen,

- kunna ge exempel på hur språk används som medel för att signalera grupptillhörighet och makt,
- övergripande kunna redogöra för några centrala verk och utvecklingslinjer inom barn- och ungdomslitteraturen i ett nationellt och internationellt perspektiv samt för barn- och ungdomslitteraturens grundläggande former,
- på ett fördjupat sätt kunna redogöra för relevanta litteraturvetenskapliga frågeställningar och begrepp och sätta in barn- och ungdomslitteraturen i historiska och estetiska kontexter,

Färdighet och förmåga

- kunna analysera, tolka och skriftligt och muntligt kunna resonera om barn- och ungdomslitterära texter och deras funktioner i skiftande sammanhang, såsom estetiska, genremässiga, sociala, genusmässiga och ideologiska,
- i anslutning till centralt innehåll inom svenskämnets kursplaner kunna synliggöra och diskutera jämställdhetsperspektiv, diskriminering och kulturell mångfald,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kunna diskutera och förhålla sig till språksociologiska aspekter angående klass, genus och etnicitet utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt,
- vid val av innehåll och arbetsformer i skolan kunna ta ställning till sociala, språkliga och genusbetingade faktorer betydelse för elevers lärande,
- övergripande kunna resonera om skolans roll som förmedlare av kunskap om språksociologiska faktorer,
- kunna förhålla sig till läsartefori, literacybegrepp och ett vidgat språk- och textbegrepp samt kunna diskutera de didaktiska konsekvenserna av dessa synsätt,
- kunna problematisera språkliga och litterära företeelser inom barn- och ungdomslitteraturen i en föränderlig värld, ur vuxenperspektiv, ur läsarperspektiv samt i relation till skolans värdegrund.

Kursens innehåll

Delkurs 1. Språksociologi – i teori och praktik, 7,5 hp

Kursen är både teoretisk och praktiskt didaktisk.

Kursen beskriver hur samhällets och språkets förändring och utveckling ömsesidigt men inte okomplicerat påverkar varandra. Med utgångspunkt i skolverksamhetens praktik diskuteras faktorer som klass, genus och etnicitet och deras betydelse för språkutveckling och identitetsskapande. I detta sammanhang aktualiseras begrepp som sociolekt, genderlekt och etnolekt men även dialekt. Maktstrukturer och andra språksociologiska påverkansfaktorer problematiseras i form av kritisk analys, med hjälp av språksociologisk metod och begreppsbildning. I kursen diskuteras också hur det är möjligt att didaktiskt omsätta kursens innehåll i tänkta undervisningssituationer.

Delkurs 2. Ungdomars läsning, 7,5 hp

Syftet med delkursen är att studenterna ska skaffa sig kunskap om viktiga drag i barn- och ungdomslitteraturens utveckling, samtidigt som möjligheterna att läsa texter tematiskt beaktas i texturval och textstudier. Fortsatta diskussioner förs kring skolans litteraturundervisning, varvid ungdomslitteraturens roll i svenskundervisningen särskilt uppmärksammas. Läsarteforiska resonemang lyfts fram; återkommande diskuteras relationen mellan författare och textläsare och då också unga läsares syn på och bruk av fiktion. Därvid aktualiseras literacybegreppet åter liksom det vidgade språk- och textbegreppet. Delkursen fördjupar även i övrigt resonemangen kring

litteraturdidaktiska och litteraturvetenskapliga frågeställningar, och studenten får därvid tillfälle att ytterligare utveckla sin kunskap om relevant terminologi, teori och metod.

Kursens genomförande

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, workshoppar, gruppdiskussioner och övningar såväl enskilt som i grupp.

Kursens examination

Delkurs 1 Språksociologi (7,5 hp) examineras dels genom presentation i grupp vid ett seminarium, dels genom hemtentamen.

Delkurs 2 Ungdomars läsning (7,5 hp) examineras dels genom en salstentamen på den obligatoriska litteraturen, dels genom en valbar fördjupningsuppgift som redovisas muntligt vid ett seminarium.

Om det vid omtentamen inte är möjligt att genomföra ordinarie examinationsform kan denna frångås om det är förenligt med kursmålen.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd, Väl godkänd. För betyget Godkänd på hela kursen krävs minst betyget Godkänd på båda delkurser. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs betyget Väl godkänd på båda delkurser.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs minst 15 hp från kursen ÄSVD01, Svenska 1, eller motsvarande kunskaper.

Övrigt

1. Kursen ges vid Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet.
2. Poängtalen för kursinnehåll som helt eller delvis är gemensamt med annan kurs får endast tillgodoräknas en gång i examen. För ytterligare information hänvisas till aktuellt anmälnings- och informationsmaterial.
3. Delkursernas namn på engelska:
 1. Sociolinguistics
 2. Literature for Adolescents

Prov/moment för kursen ÄSVD02, Svenska 2

Gäller från V20

- 2001 Språksociologi, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 2002 Ungdomars läsning, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd

Gäller från V17

- 1601 Språksociologi, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 1602 Ungdomars läsning, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd

LUNDS
UNIVERSITET

Humanistiska och teologiska fakulteterna

ÄSVD03, Svenska 3, 15 högskolepoäng

Swedish 3, 15 credits
Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för grundutbildning vid de humanistiska och teologiska fakulteterna 2018-03-19 att gälla från och med 2018-03-19, vårterminen 2018.

Allmänna uppgifter

Kursen ingår i ämneslärarutbildningen vid Lunds universitet.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde

-

Fördjupning

G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska den studerande

Kunskap och förståelse

- övergripande kunna redogöra för relationer mellan olika aspekter av textkvalitet samt kunna beskriva någon teknik för såväl muntlig som skriftlig återkoppling (1)
- på ett översiktligt sätt kunna redogöra för audiovisuella mediers betydelse för individ, samhälle, skola och kultur, bland annat utifrån begrepp som påverkan, representation, makt och ideologi (2)

Färdighet och förmåga

- kunna använda eget skrivandet som utgångspunkt för tillämpningar i tal och samtal, kunna använda någon teknik för muntlig eller skriftlig återkoppling, samt kunna skriva god sakprosa (3)
- kunna ge konstruktiv respons och aktivt delta i kunskapsutvecklande samtal samt kunna förmedla principer för bedömning av textkvalitet till kolleger och elever (4)

- kunna ge klara och tydliga textkommentarer till elever, som gör det möjligt för eleverna att på egen hand åtgärda textkvalitetsproblem (5)
- på ett insiktsfullt sätt kunna resonera om audiovisuella mediers materiella och kulturella villkor såväl i dagens samhällen som i ett historiskt perspektiv (6)
- kunna förhålla sig till berättarteorier, analysera berättelser i olika audiovisuella medier och förmedla dessa färdigheter till elever samt kunna diskutera audiovisuella medier ur ett ämnesdidaktiskt perspektiv (7)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kunna göra bedömningar av egna och andras sakprosatexter (8)
- kunna värdera förutsättningarna för, och betydelsen av, audiovisuella berättelser i olika medier, genrer och sammanhang (9)

Kursens innehåll

Delkurs 1. Skrivande i skolan, 7,5 hp

Delkursen behandlar skrivande i skolan med fokus på sakprosa. Kursen är teoretisk med vissa praktiska inslag. Den fokuserar hur man kan utveckla sin egen och andras skrivkompetens och tillämpar några aktuella skrivteorier på autentiska texter. Textkvalitet diskuteras och kopplas till skriftligt och muntligt respons- och bedömningsarbete. Kursen ger utrymme för diskussion och reflektion kring arbetet med den egna och andras skrivprocess med syftet att utveckla studenternas läraridentitet i relation till skrivande i skolan.

Delkurs 2. Berättande i medier, 7,5 hp

Delkursen ger en orientering om audiovisuella medier samt kunskaper i medievetenskaplig terminologi och metod. De audiovisuella mediernas historiska förutsättningar samt deras förhållande till idéströmningar och estetiska traditioner belyses, med en särskild fördjupning i de berättartekniker som präglar dessa medier. Audiovisuella mediers roll i det moderna samhället och deras didaktiska dimensioner åskådliggörs, och diskussioner förs kring hur man i skolan kan arbeta med dessa medier.

Kursens genomförande

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, workshoppar och övningar såväl enskilt som i grupp.

Kursens examination

Delkurs 1 examineras löpande i form av två till tre skriftliga uppgifter till vilka det hör aktivt deltagande i seminarier. Studenten ger muntlig och skriftlig återkoppling på andra studenters skrivuppgifter och reflekterar skriftligt och muntligt över sin egen skrivprocess och sitt responsarbete. Dessutom avslutas kursen med en hemtentamen där studenterna visar både praktisk och teoretisk kunskap om skrivande, respons och bedömning.

De löpande skrivuppgifterna bedöms med något av betygen Godkänd eller Underkänd. Hemtentamen bedöms med något av betygen Väl Godkänd, Godkänd

eller Underkänd. För att erhålla betyget Väl Godkänd på delkursen som helhet krävs betyget Godkänd på de löpande uppgifterna och betyget Väl Godkänd på hemtentamen (examinerar lärandemålen 1, 3-5, 8).

Delkurs 2 examineras dels genom en individuell pedagogisk portfölj (6 hp), dels genom en lektionsförberedelse som genomförs i grupp och som redovisas skriftligt och muntligt (1,5 hp). För att erhålla betyget Väl Godkänd på hela delkursen ska studenten på den pedagogiska portföljen ha uppnått betyget VG (examinerar lärandemålen 2, 6-7, 9).

Om det vid omtentamen inte är möjligt att genomföra ordinarie examinationsform kan denna frångås om det är förenligt med kursmålen.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd, Väl godkänd. För betyget Godkänd på hel kurs krävs minst betyget Godkänd på båda delkurserna. För betyget Väl godkänd på hel kurs krävs betyget Väl godkänd på båda delkurserna. Betygskriterier framgår av separata dokument.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs att den studerande från Svenska I och Svenska II har betyget Godkänd på sammantaget minst 22,5 hp.

Övrigt

1. Kursen ges vid Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet.
2. Poängtalen för kursinnehåll som helt eller delvis är gemensamt med annan kurs får endast tillgodoräknas en gång i examen. För ytterligare information hänvisas till aktuellt anmälnings- och informationsmaterial.
3. Delkursernas namn på engelska:
 1. Essay Writing in a School Context
 2. Narration in Audiovisual Media

Prov/moment för kursen ÄSVD03, Svenska 3

Gäller från V18

- 1801 Skrivande i skolan,, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
Delkurs 1 examineras löpande i form av två till tre skriftliga uppgifter till vilka det hör aktivt deltagande i seminarier. Studenten ger muntlig och skriftlig återkoppling på andra studenters skrivuppgifter och reflekterar skriftligt och muntligt över sin egen skrivprocess och sitt responsarbete. Dessutom avslutas kursen med en hemtentamen där studenterna visar både praktisk och teoretisk kunskap om skrivande, respons och bedömning.
- 1802 Berättande i medier, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
Delkurs 2 examineras dels genom en individuell pedagogisk portfölj (6 hp), dels genom en lektionsförberedelse som genomförs i grupp och som redovisas skriftligt och muntligt (1,5 hp). För att erhålla betyget Väl Godkänd på hela delkursen ska studenten på den pedagogiska portföljen ha uppnått betyget VG (examineras i ärendemålen 2, 6-7, 9).
Om det vid omtentamen inte är möjligt att genomföra ordinarie examinationsform kan denna frångås om det är förenligt med kursmålen.
Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Humanistiska och teologiska fakulteterna

ÄSVD04, Svenska 4, 30 högskolepoäng

Swedish 4, 30 credits
Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för grundutbildning vid de humanistiska och teologiska fakulteterna 2018-09-18 att gälla från och med 2018-09-18, höstterminen 2017.

Allmänna uppgifter

Kursen ingår i ämnesläroinnehållet vid Lunds universitet.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde

-

Fördjupning

G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska den studerande

Kunskap och förståelse

- kunna förklara hur olika tillämpningar av retorisk teoribildning kan påverka samspelet mellan pedagog och elever,
- kunna på ett fördjupat sätt redogöra för litteraturens grundläggande former och för litteraturvetenskapliga frågeställningar och begrepp,
- kunna på ett fördjupat sätt redogöra för centrala utvecklingslinjer och verk i litteraturhistorien från det moderna genombrottet till nutid,
- kunna, på ett grundläggande plan, förstå, analysera och tolka litterära texter skrivna på danska samt placera in dem i danska litteraturhistoriska och samhällsliga kontexter,
- kunna redogöra för svenska språkets historiska utveckling,
- kunna redogöra för språkförändring på olika språkliga nivåer,

- kunna förstå grundläggande vetenskapsteoretiska och metodologiska frågeställningar relaterade till ämnesområdet svenska,

Färdighet och förmåga

- utifrån ett ämnesdidaktiskt perspektiv kunna motivera tillämpning av retorisk teoribildning i undervisning,
- kunna analysera muntlig, skriftlig och visuell argumentation utifrån ett retoriskt perspektiv,
- kunna använda eget skrivande som utgångspunkt för tillämpningar i tal och samtal,
- kunna analysera och tolka litterära texter och deras funktioner i historiskt skiftande sammanhang, såsom estetiska, genremässiga, sociala, genusmässiga och ideologiska,
- kunna tillämpa olika ämnesdidaktiska metoder i svenskämnets litteraturvetenskapligt inriktade kurser,
- kunna förhålla sig till literacybegreppet och det vidgade textbegreppet och kunna diskutera de didaktiska konsekvenserna av ett sådant synsätt,
- kunna läsa lätta och medelsvåra äldre svenska texter,
- kunna göra språkhistoriskt relevanta iakttagelser i äldre svenska texter,
- kunna ungefärligen datera en äldre text utifrån språkliga kriterier,
- kunna skriva god sakprosa,
- kunna söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer,
- kunna självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt genomföra uppgifter inom givna tidsramar,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kunna förhålla sig kritiskt och reflekterande till olika texters retoriska egenskaper och kvaliteter,
- kunna problematisera retoriska förutsättningar och tillämpningar i olika undervisningssammanhang,
- kunna inom ämnet svenska göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter,
- kunna värdera kunskapens roll i samhället och människors ansvar för hur den används,
- kunna förhålla sig kritiskt till språkliga och litterära företeelser och texter,
- kunna värdera språklig och litterär utveckling över tid,
- kunna ställa kulturella, litterära och språkliga fenomen i relation till skolans värdegrund,
- kunna resonera om språkriktighetsfrågor utifrån ett språkhistoriskt perspektiv.

Kursens innehåll

Delkurs 1. Retorik för lärare, 6 hp.

Delkursen ger övergripande kunskaper om hur språket används i skilda sociala och pedagogiska sammanhang. Särskild uppmärksamhet riktas mot retorikens didaktik och den retoriska framställningens betydelse i undervisning och lärande. Dagens språkbruk och retorik kopplas till perspektiv på bildning och bildningshistoria. Vidare behandlas den retoriska framställningens möjligheter utifrån språksituation, språkbruk och stil, planering, källhantering samt utnyttjande av presentationstekniska hjälpmedel. Därtill uppmärksammas relationella förutsättningar, mottagarroll och lyssnande liksom förmåga att ge konstruktiv respons på såväl muntlig som skriftlig

kommunikation. I övningar och diskussioner uppmärksammas didaktiska frågor rörande pedagogens ansvar och ledning av undervisningen, samt dennes arbete för att utveckla elevers språkliga repertoar och framställningsförmåga. Här behandlas även pedagogens egen utveckling som språkanvändare och språklig förebild. Till undervisningsmomenten hör talseminarium, retorikanalys, argumentation, debatt, artikelpresentation, lyssnande och responsgivning. Utgångspunkter och uppslag hämtas ur omgivande samhälle, medier och skola.

Delkurs 2. Litteraturhistorisk fördjupningskurs, 12 hp

Delkursen ger en ytterligare fördjupad och breddad orientering om litteraturhistoriska frågeställningar samt fördjupade kunskaper i litteraturvetenskaplig terminologi, metod och litteraturhistoria. Litteraturens förhållande till olika historiska samhällstyper, idéströmningar och estetiska traditioner belyses ytterligare – i huvudsak från det moderna genombrottet till nutid, men även med återblickar och fördjupningar i tidigare epoker. Tematiska perspektiv lyfts fram för att visa på idé- och motivmässiga samband mellan epoker. Litteraturens roll i relation till det moderna samhället belyses, och diskussioner förs kring hur man i skolan kan arbeta med såväl den äldre som den nyare litteraturen. Studenterna läser även texter på danska och gör nedslag i den danska litteraturhistorien.

Delkurs 3. Språkhistoria, 6 hp

Delkursen ger en orientering i den svenska språkhistorien från runsvensk tid till idag. Viktiga drag i svenska språkets historia behandlas med nedslag i vissa texter och vissa perioder. Språkförändring på olika språkliga nivåer tas upp (fonetik, morfologi, syntax, lexikon och stil) och knyts till pågående språkförändringar i nutida svenska. Språkhistoriens uppgifter och möjligheter i svenskundervisningen diskuteras med ett ämnesdidaktiskt perspektiv.

Delkurs 4. Uppsats i svenska med didaktisk inriktning 6 hp

I delkursen fördjupar sig de studerande i ett problem i svenska med didaktisk inriktning. Utgångspunkterna kan vara språkvetenskapliga, litteraturvetenskapliga, filmvetenskapliga och/eller retoriska perspektiv.

Kursens genomförande

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, workshoppar, och övningar såväl enskilt som i grupp.

Kursens examination

Delkurs 1 examineras genom 6-7 muntliga uppgifter samt avslutande skriftlig hemtentamen. De muntliga uppgifterna genomförs enskilt eller parvis. Inför de muntliga uppgifterna lämnas skriftlig planering, eller i förekommande fall uppföljande skriftlig reflektion. Närmare anvisningar ges i studiehandledningen/kurshäftet. Den avslutande skriftliga hemtentamen genomförs individuellt och omfattar även att ge konstruktiv kritik på en medstudents hemtentamen.

Delkurs 2 examineras genom en skriftlig salstentamen och två workshoppar.

Delkurs 3 examineras genom skriftlig salstentamen samt ett seminarium.

Delkurs 4 examineras genom ett självständigt uppsatsarbete som försvaras på ett

seminarium samt genom opposition på annan studerandes arbete. Uppsatsen skrivs enskilt.

Om det vid omtentamen inte är möjligt att genomföra ordinarie examinationsform kan denna frångås om det är förenligt med kursmålen.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd, Väl godkänd. För betyget Godkänd på hela kursen krävs minst betyget Godkänd på samtliga delkurser. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs därutöver betyget Väl godkänd på uppsatskursen och på minst två av de övriga delkurserna.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs att den studerande med godkänt resultat har tenderat Svenska 1 och Svenska 2.

Övrigt

1. Kursen ges vid Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet.
2. Poängtalen för kursinnehåll som helt eller delvis är gemensamt med annan kurs får endast tillgodoräknas en gång i examen. För ytterligare information hänvisas till aktuellt anmälnings- och informationsmaterial.
3. Delkursernas namn på engelska:
 1. Rhetoric for Teachers
 2. History of Literature
 3. History of Language
 4. Paper in Swedish specialising in Didactics

Prov/moment för kursen ÄSVD04, Svenska 4

Gäller från H18

- 1801 Retorik för lärare, 6,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 1802 Litteraturhistorisk fördjupningskurs, 12,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 1803 Språkhistoria, 6,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 1804 Uppsats i svenska med didaktisk inriktning, 6,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd

Betygskriterier för examensarbeten inom ämneslärarutbildningen i Svenska

Kursen examineras i en helhet där tre delmoment ingår som vägs mot varandra: 1. Examensarbetet 2. Oppositionen 3. Seminarieaktivitet (inkl. försvar). Examensarbetet väger tyngst: opposition och seminarieaktivitet betygsätts inte separat utan påverkar helhetsbetyget. Indelningen i VG, G och U för opposition och seminarieaktivitet har gjorts för att tydliggöra vilka insatser som krävs och för att underlätta studenternas förståelse för betygssättningen.

Examinationsmoment 1: Examensarbetet.

Kommentar: Detta är de riktlinjer vi arbetar efter när vi bedömer examensarbeten. Väl godkänt ges när i princip alla kriterierna för betyget VG uppfylls. Godkänt ges när i princip alla kriterierna för betyget G uppfylls. Underkänt ges när flera kriterier för underkänt uppfylls.

Kriterium	Väl godkänd (VG)	Godkänd (G)	Underkänd (U)
Problemformulering och syfte	Väl avgränsat problemval med stor potential och kreativ och självständig problemformulering. Syfte och frågeställningar är distinkta och genomtänkta.	Väl avgränsat problemval och genomförbar, relevant problemformulering. Syfte och frågeställningar uttrycks tydligt.	Problemval saknas, är irrelevant eller otillräckligt och otydligt avgränsat.
Relevans	Övertygande självständig reflektion kring uppsatsens relevans för ämnet liksom inplacering i en vidare kontext, exempelvis det aktuella forskningsläget, ideologi, etik, samhälle.	Viss reflektion kring uppsatsens relevans för och inplacering i en både ämnesmässig och vidare kontext.	Uppsatsens ämne sätts inte eller bristfälligt in i ett större sammanhang.
Metod och teori	Uppsatsen bygger på gott och genomreflekerat metodval och i förhållande till problemställningen relevant och självständig teori-anknytning. Teori används synnerligen konstruktivt i kombination med skicklig användning av de valda metoderna.	Relevant metod och teorival. Relativt god teorianvändning. Arbetet reflekterar på en acceptabel nivå kring de teoretiska och metodologiska valen i förhållande till problemställningen.	Irrelevant metod, bristande teorianknytning. Teorin används på ett osjälvständigt och icke konstruktivt sätt. Bristfälliga reflektioner kring de teoretiska och metodologiska val som gjorts.
Forskningsläge	Relevant och analytisk redovisning av forskningsläget. Uppsatsen förhåller sig på ett konstruktivt sätt mot tidigare forskning och rymmer mogna reflektioner kring behovet av vidare forskning.	Godtagbar koppling till tidigare forskning, samt reflektioner kring ytterligare forskningsbehov.	Koppling till tidigare forskning saknas eller är knapphändig. Reflektioner kring framtida forskningsbehov saknas eller är bristfälliga.
Analys och argumentation	Analys hänger i hög grad samman med problemformuleringen och är genomförd med hög grad av självständighet och skärpa. Argumentationen är övertygande och mycket väl organiserad.	Analysen hänger samman med problemformulering. Argumentationen är tydlig och förhållandevis väl organiserad.	Analys och problemformulering hänger inte samman och/eller är ofullständiga. Argumentationen är otydlig och/eller osjälvständig, och delarna förhåller sig till helheten på ett dunkelt sätt.

Kriterium	Väl godkänd (VG)	Godkänd (G)	Underkänd (U)
Analytisk reflektion	Arbetet är självständigt, och kreativt utfört och reflekterar inläst och kunnigt kring de teoretiska och metodologiska valen i förhållande till problemställningen.	Arbetet reflekterar på en relativt basal nivå kring de teoretiska och metodologiska valen i förhållande till problemställningen.	Arbetet reflekterar inte eller bristfälligt kring de teoretiska och metodologiska valen i förhållande till problemställningen.
Diskussion och slutsatser	Grundlig och reflekterad diskussion som leder fram till väl underbyggda slutsatser som besvarar frågorna och anknyter till den vidare kontexten på ett genomtänkt och kreativt sätt.	Diskussion med egna slutsatser som stöds av resultaten och besvarar frågorna. Slutsatsernas anknytning till en vidare kontext är något vag.	Bristfällig eller obefintlig diskussion. Till synes ogrundade slutsatser. Frånvarande/alltför vag contextualisering.
Källhantering, källkritik och akademisk hederlighet.	Arbetet visar på en synnerligen god förmåga att självständigt söka, finna, kritiskt värdera och integrerat använda empiri, litteratur och andra källor. Texten vittnar om ett tydligt analytiskt förhållningssätt. Arbetet är akademiskt hederligt.	Arbetet vittnar om en god förmåga att söka, finna och kritiskt värdera empiri, litteratur och andra källor. Texten uppvisar ett mer deskriptivt än analytiskt förhållningssätt. Arbetet är akademiskt hederligt.	Brister vad gäller att söka, finna och kritiskt värdera sekundärlitteratur och andra källor. Arbetet brister i akademisk hederlighet.
Språk	Språkligt stringent. Uppsatsen är mycket läsbar, med ett tydligt, nyanserat språk i väl vald stilnivå. Grammatiskt korrekt och mycket väl korrekturläst.	Språket är huvudsakligen tydligt och mestadels grammatiskt korrekt. Väl korrekturläst med bara obetydliga brister.	Språkligt bristfälligt och dåligt korrekturläst.
Disposition	Stor tydlighet och logik i disposition och struktur. Arbetets delar är starkt integrerade med varandra och berikar varandra.	Texten är relativt väl disponerad. Arbetets delar är integrerade med varandra och väl sammanhängande.	Otydlig, ologisk disposition.
Formalia	Mycket god formalia: stor noggrannhet i akribi, citat- och beläggsteknik, notapparat, käll- och litteraturförteckning, som utformats i enlighet med de anvisningar som getts på kursen.	Formalia i stort sett utan brister: noggrannhet i akribi, citat- och beläggsteknik, notapparat, käll- och litteraturförteckning, som utformats i enlighet med de anvisningar som getts på kursen.	Uppsatsen har uppenbara och omfattande formella brister.
Genomförande	Uppsatsen har utförts inom givna tidsramar och håller sig till de angivna omfångsramarna. Om det finns avvikelser i tid och omfång motiveras detta väl.	Uppsatsen har utförts inom givna tidsramar och håller sig till de angivna omfångsramarna. Om det finns avvikelser i tid och omfång motiveras detta väl.	Uppsatsen håller sig inte till de angivna omfångs- och tidsramarna.

Examinationsmoment 2: Opposition

Väl godkänd (VG)	Godkänd (G)	Underkänd (U)
Mycket noggrann genomgång av annans uppsats. Väl genomförd uppgift med genomtänkta förbättringsförslag och/eller inträngande frågor. Relevant prioritering av centrala kontra perifera problem/förtjänster i uppsatsen. Teori och metod diskuteras på en kunnig nivå. Grundlig kontroll av akribi genomförd. Oppositionen genomförd i konstruktiv och positiv ton.	Noggrann genomgång av annans uppsats, då både förtjänster och tillkortakommanden diskuteras. Eventuellt viss sammanblandning av centrala kontra perifera problem/förtjänster. Teori och metod diskuteras på en grundläggande nivå. Kontroll av akribi genomförd. Oppositionen genomförd i konstruktiv och positiv ton.	Bristfällig genomgång av annans uppsats. Uppenbara brister och förtjänster förbises. Centrala och perifera problem/förtjänster i uppsatsen diskuteras utan urskiljning. Teori och metod nämns enbart ytligt. Akribi ej kontrollerad.

Examinationsmoment 3: Försvar, seminarier, aktivitet

Väl godkänd (VG)	Godkänd (G)	Underkänd (U)
Väl förberett, aktivt seminariedeltagande som är en tillgång för hela seminariet och visar på en fördjupad inläsning av andra seminariedeltagares uppsatser vilka diskuteras på ett självständigt, relevant och konstruktivt sätt. Nyanserat försvar som visar på god och mogen förmåga till självvärdering och utveckling av den egna kompetensen.	Förberett, aktivt seminariedeltagande, där ett antal andra seminariedeltagares resultat och uppsatser diskuteras på ett relevant och konstruktivt sätt. Nyanserat försvar som visar på förmåga till självvärdering och utveckling av den egna kompetensen.	Inga eller få andra seminariedeltagares resultat diskuteras. Inga eller undermåliga förberedelser och bristande aktivitet. Svag förmåga till självvärdering och utveckling av den egna kompetensen.